Як розвивати музичні здібності дитини?

Музика для малюка - чарівний світ радісних почуттів і переживань. Але цей світ лише тоді стане зрозумілим і близьким, коли в дитини будуть розвинуті музичні здібності й насамперед музичний слух та емоційна чутливість.

Чи можна розвинути музичні здібності у дітей? Які види художньої діяльності найбільш доступні дошкільникам? Коли і як прилучати малят до музики? Ці і багато інших запитань ставлять батьки. Що ж, знати це справді дуже важливо.

На думку вчених, музичний розвиток починається дуже рано. Пригадайте, як сприймало музику ваше немовля, коли йому ще й року не було: воно немов завмирало, реагувало усмішкою, окремими рухами. Спершу ви спонукали маленького плескати в долоньки; розгойдуватися в такт музики, а дещо пізніше помітили, що воно й само цього прагне. А як люблять трохи старші малята дитячі пісеньки, мультфільми, в яких багато музики!

Розвиток музичних здібностей може здійснюватися в різноманітній діяльності, яку організує з дитиною дорослий: під час занять співами, ритмікою, танцями , слухання музики, гри на інструментах.

Насамперед треба розвивати емоційну чутливість до музики, що починається з уміння сприймати контрастний настрій (характер) пісень та її інструментальних п'єс. Усі діти виросли під колискову музику. Вона заспокоювала, заколисувала, створювала приємний стан. Під мамин спів дитина спокійно засипала і, як правило, міцно.спала.

І в стані неспання маля також небайдуже до звучання музики. При цьому воно щось наспівує, імітує якісь рухи, ритмічно пританцьовує, а іноді просто вистукує якусь мелодію кубиками, каблуками, долоньками. Ці імпровізації часто виникають спонтанно і свідчать про позитивний емоційний стан.

Уже молодші дошкільнята можуть відрізнити бадьору мелодію,

наприклад „Будемо перекидатися” І. Сац від сумної „Дощ іде” Н. Аросева, старші дошкільники сприймають різні засоби музичної виразності: ліричну, плавну мелодію в темпі вальсу („Вальс” Д. Кабалевського), веселі народні пісні „Ой лопнув обруч”, колискові „Котику сіренький” та ін.

Ось ви ввімкнули програвач чи магнітофон. Подивіться , як поводиться дитина під час слухання музики, чи захоплена вона твором, який слухає. Про це можна судити за її позою, рухами, мімікою, жестами. Уже в дошкільні роки у дитини з’являються улюблені твори, вона хоче їх слухати, радіє, коли вони звучать. Маля захоплює звучання власного голосу чи музичного інструмента. Йому потрібна різна музика, весела, смутна, повільна, швидка тощо. Коли ж дорослі занадто багато часу приділяють прослухуванню магнітофонних записів, зрозумілих тільки їм, та ще й звучить ця музика дуже гучно, то ніякого виховного впливу на дитину вона справити не може. Різка, гучна музика негативно впливає на слух малюка. Слухаючи музику дитина, повинна активно сприймати мелодію, від-гукуватися на її образ.

Добре мати вдома грамзаписи, випущені спеціально для дошкільників, їх бажано слухати разом з дитиною, пояснивши попередньо, про що буде музика, давши уявлення про характер твору. Можна, наприклад, запропонувати маляті послухати „Марш” Р. Шумана, а потім дві п’єси М.І.Глинки „Пісню жайворонка” і „Польку”. Сідаючи разом з донькою слухати музику, зорієнтуйте її: „Послухай уважно, а потім скажеш, що можна робити під цю музику: крокувати, співати чи танцювати, отже марш це пісня чи танок?”

Дитина 4-5 років може визначити жанр музичного твору. Якщо вона помилиться, дайте їй змогу ще раз послухати найхарактерніший уривок даного твору.

Можна запропонувати послухати кілька п’єс П.І. Чайковського „Нова лялька” і „Хвороба ляльки” з „Дитячого альбому”. „Послухай уважно музику, - кажете ви, - подумай , яка вона, про що може розповісти?” Реакція

на музику в цьому віці дуже безпосередня, дитина звичайно правильно визначає характер її.

Щоб посилити сприймання музичного твору, можна використати музику як фон при розгляданні художньої картинки або слуханні казки при малюванні чи ліпленні.

Розвитку дитячої творчості сприяють музичні іграшки: металофони, різні дудки, ударні інструменти (барабан, бубон). Можна організувати вдома сімейний оркестр. Дорослий може для початку наспівати якусь мелодію, зіграти її на одному з інструментів. А діти хай „підіграють” поплескують у долоні, вистукають ритм ногою або дерев’яними паличками, цю мелодію можуть підхопити на різних інструментах і інші дорослі.

Чим частіше звучить музика, доступна дитині, вдома, тим більше шансів виховати в малюка любов до неї.

Неабияку роль у розвитку в дітей слуху, ритму, позитивного ставлення до музики відіграють музично-дидактичні ігри. В найпростіші ігри можна грати з малятами, починаючи з дворічного віку. Нижче наводимо опис деяких з цих ігор: „Чарівна торбинка”. Для гри треба підготувати платівки із записами дитячих пісень, програвач та іграшка (півника, котика, мишку, пташку та ін.). Ці іграшки скласти в невеличку, гарно оформлену торбинку Дорослий показує дитині торбинку з іграшками і говорить: „Зараз ми послухаємо й музику й дізнаємось, що в торбинці”. Програються знайомі дитині мелодії - „Півничок” - рос. нар. мелодія, „Сіренька кішечка” В. Вітліної, „Горобчик” М. Красева, „Ведмідь” В. Рябикова та інш. Малий відгадує мелодії, дорослий дістає з торбинки відповідну іграшку й ставить її на стіл.

„Птахи і пташенята”. Для гри потрібний металофон, 3-4 великих птахів і 3-4 маленьких пташенят. Дорослий на металофоні грає низькі й високі звуки, наприклад до другої октави. Малий показує пташеня. Потім низькі звуки (до першої октави). Дитина піднімає і показує великого птаха.

„Учись танцювати”. У дорослих велика мотрійка, у дитини - маленька.

„Велика мотрійка учить маленьку танцювати”, - говорить мама і відстукує своєю мотрійкою по столу нескладний ритмічний малюнок. Дитина повторює цей ритм своєю мотрійкою.

При повторенні гри можна помінятися ролями, тобто дитина відстукує,Є а дорослий повторює.

Підготувала: Герасимова В.В., музичний керівник